



Sbírka soudních rozhodnutí

Věc T-203/20

(zveřejnění formou výňatků)

Maher Al-Imam

v.

Rada Evropské unie

Rozsudek Tribunálu (čtvrtého senátu) ze dne 22. září 2021 (výňatky)

„Společná zahraniční a bezpečnostní politika – Omezující opatření přijatá vůči Sýrii – Zmrazení finančních prostředků – Právo na obhajobu – Právo na účinnou soudní ochranu – Nesprávné posouzení – Přiměřenost – Právo na vlastnictví – Poškození dobré pověsti“

1. *Žaloba na neplatnost – Fyzické nebo právnické osoby – Akty týkající se jich bezprostředně a osobně – Rozhodnutí o zmrazení finančních prostředků týkající se omezujících opatřeních vůči Sýrii – Rozhodnutí, kterým se provádí přezkum seznamu dotčených osob, skupin nebo subjektů a kterým se tento seznam doplňuje bez zrušení předcházejícího rozhodnutí – Žaloba proti tomuto prvnímu rozhodnutí podaná osobou, která v něm není uvedena – Osoba uvedená v následném rozhodnutí – Nepřípustnost (Článek 263 SFEU; rozhodnutí Rady 2013/255/SZBP)*

(viz body 47–52)

2. *Právo Evropské unie – Zásady – Právo na obhajobu – Právo na účinnou soudní ochranu – Omezující opatření vůči Sýrii – Zmrazení finančních prostředků osob, subjektů nebo organizací spojených se syrským režimem – Povinnost sdělit individuální a konkrétní důvody, na nichž se přijatá rozhodnutí zakládají – Rozsah – Oznámení dotyčnému prostřednictvím vyhlášení v Úředním věstníku – Nemožnost Rady provést oznámení – Přípustnost – Porušení – Nedostatek [Listina základních práv Evropské unie, čl. 41 odst. 2, článek 47 a čl. 52 odst. 1; rozhodnutí Rady (SZBP) 2020/212; nařízení Rady 2020/211]*

(viz body 54–56, 67–71, 102–104, 108, 109, 128–132)

3. *Společná zahraniční a bezpečnostní politika – Zvláštní omezující opatření vůči Sýrii – Zmrazení finančních prostředků osob, subjektů nebo organizací spojených se syrským režimem – Právo na obhajobu – Následné rozhodnutí, jímž bylo žalobcovo jméno ponecháno na seznamu osob, na něž se vztahují tato opatření – Neexistence nových důvodů – Povinnost Rady sdělit dotčené osobě nové skutečnosti, které byly zohledněny při pravidelném prodloužení platnosti omezujících opatření – Porušení práva být vyslechnut – Nedostatek*

(viz body 72–78)

4. *Právo Evropské unie – Zásady – Dodržení přiměřené lhůty – Správní řízení – Posouzení, které musí být provedeno in concreto – Kritéria pro posouzení – Omezující opatření vůči Sýrii – Zařazení žalobce na seznam tvořící přílohu napadeného rozhodnutí vzhledem k jeho postavení předního podnikatele působícího v Sýrii – Lhůta pro podání žádosti o přezkum nestanovená v ustanovení unijního práva – Krátká lhůta uvedená v oznámení zveřejněném v Úředním věstníku – Porušení práva být vyslechnut – Nedostatek*
[Listina základních práv Evropské unie, čl. 41 odst. 1 a článek 47; rozhodnutí Rady 2013/255/SZBP, ve znění rozhodnutí (SZBP) 2015/1836, (SZBP) 2020/212 a (SZBP) 2020/719, článek 34 a příloha I; nařízení Rady č. 36/2012, čl. 32 odst. 3 a 4, 2015/1828, 2020/211 a 2020/716, příloha II]

(viz body 89, 92, 94–98)

5. *Akty orgánů – Odůvodnění – Povinnost – Rozsah – Omezující opatření vůči Sýrii – Zákaz vstupu a průjezdu, jakož i zmrazení finančních prostředků předních podnikatelů působících v Sýrii – Rozhodnutí přijaté v souvislostech, které jsou dotčené osobě známy a které jí umožňují pochopit dosah opatření, jež bylo vůči ní přijato – Přípustnost stručného odůvodnění*
[Článek 296 SFEU; rozhodnutí Rady 2013/255/SZBP, ve znění rozhodnutí (SZBP) 2015/1836, (SZBP) 2020/212 a (SZBP) 2020/719, příloha I; nařízení Rady č. 36/2012, 2020/211 a 2020/716, příloha II]

(viz body 112–117, 122–124)

6. *Společná zahraniční a bezpečnostní politika – Zvláštní omezující opatření vůči některým osobám a subjektům vzhledem k situaci v Sýrii – Rozhodnutí 2013/255/SZBP a nařízení č. 36/2012 – Kritéria pro přijetí omezujících opatření – Přední podnikatelé působící v Sýrii – Pojem*
[Článek 29 SEU; rozhodnutí Rady 2013/255/SZBP, ve znění rozhodnutí (SZBP) 2015/1836, (SZBP) 2020/212 a (SZBP) 2020/719, čl. 27 odst. 2 písm. a) a odst. 3 a čl. 28 odst. 2 písm. a) a odst. 3; nařízení Rady č. 36/2012, ve znění nařízení 2015/1828, 2020/211 a 2020/716, čl. 15 odst. 1a písm. a) a odst. 1b]

(viz body 120, 121, 146, 225)

7. *Evropská unie – Soudní přezkum legality aktů orgánů – Omezující opatření vůči Sýrii – Rozsah přezkumu – Důkaz opodstatněnosti opatření – Povinnost příslušného unijního orgánu prokázat v případě sporu podloženost důvodů uplatněných vůči dotčeným osobám nebo subjektům*
[Listina základních práv Evropské unie, článek 47; rozhodnutí Rady 2013/255/SZBP, ve znění rozhodnutí (SZBP) 2015/1836, (SZBP) 2020/212 a (SZBP) 2020/719, příloha I; nařízení Rady č. 36/2012, 2020/211 a 2020/716, příloha II]

(viz body 134–140)

8. *Evropská unie – Soudní přezkum legality aktů orgánů – Omezující opatření vůči Sýrii – Rozsah přezkumu – Zařazení žalobce na seznam tvořící přílohu napadeného rozhodnutí vzhledem k jeho postavení předního podnikatele působícího v Sýrii – Veřejně přístupné dokumenty – Důkazní hodnota*
[Rozhodnutí Rady 2013/255/SZBP, ve znění rozhodnutí (SZBP) 2015/1836, (SZBP) 2020/212 a (SZBP) 2020/719, příloha I; nařízení Rady č. 36/2012, 2020/211 a 2020/716, příloha II]

(viz body 147, 158–161, 166, 174, 179)

9. *Evropská unie – Soudní přezkum legality aktů orgánů – Omezující opatření vůči Sýrii – Rozsah přezkumu – Posuzování legality v závislosti na informacích, které byly k dispozici v okamžiku přijetí rozhodnutí*
[Článek 263 SFEU; rozhodnutí Rady 2013/255/SZBP, ve znění rozhodnutí (SZBP) 2015/1836, (SZBP) 2020/212 a (SZBP) 2020/719, příloha I; nařízení Rady č. 36/2012, 2020/211 a 2020/716, příloha II]

(viz bod 175)

10. *Společná zahraniční a bezpečnostní politika – Omezující opatření vůči Sýrii – Zmrazení finančních prostředků a hospodářských zdrojů – Žaloba na neplatnost podaná předním podnikatelem působícím v Sýrii, vůči němuž je namířeno rozhodnutí o zmrazení finančních prostředků – Rozdělení důkazního břemene – Rozhodnutí zakládající se na souboru nepřímých důkazů – Důkazní hodnota – Rozsah*
[Rozhodnutí Rady 2013/255/SZBP, ve znění rozhodnutí (SZBP) 2015/1836, (SZBP) 2020/212 a (SZBP) 2020/719, příloha I; nařízení Rady č. 36/2012, 2020/211 a 2020/716, příloha II]

(viz body 180, 181, 188–191, 196–200, 211, 216, 223–225, 233, 234)

11. *Společná zahraniční a bezpečnostní politika – Specifická omezující opatření vůči některým osobám a subjektům vzhledem k situaci v Sýrii – Rozhodnutí 2013/255/SZBP a nařízení č. 36/2012 – Domněnka o poskytování podpory syrskému režimu uplatněná vůči předním podnikatelům působícím v Sýrii – Přípustnost – Podmínky – Vyvratitelná domněnka – Důkaz svědčící o opaku – Absence*
[Rozhodnutí Rady 2013/255/SZBP, ve znění rozhodnutí (SZBP) 2015/1836, (SZBP) 2020/212 a (SZBP) 2020/719, příloha I; nařízení Rady č. 36/2012, 2020/211 a 2020/716, příloha II]

(viz body 236–239, 244, 245, 247)

12. *Společná zahraniční a bezpečnostní politika – Omezující opatření vůči Sýrii – Zmrazení finančních prostředků a omezení v oblasti povolení ke vstupu osob, subjektů nebo organizací spojených se syrským režimem – Omezení práva na vlastnictví – Porušení zásady proporcionality – Nedostatek*

[Článek 5 odst. 4 SEU; Listina základních práv Evropské unie, článek 17; rozhodnutí Rady 2013/255/SZBP, ve znění rozhodnutí (SZBP) 2015/1836, (SZBP) 2020/212 a (SZBP) 2020/719, čl. 28 odst. 3 a 6 a článek 34 a příloha I; nařízení Rady č. 36/2012, čl. 16 písm. a) a čl. 32 odst. 3 a 4, 2015/1828, 2020/211 a 2020/716, příloha II]

(viz body 254–256, 258–266)

13. *Společná zahraniční a bezpečnostní politika – Pravomoc unijního soudu – Žaloba na náhradu škody – Žaloba znějící na získání náhrady škody vzniklé nesprávným zařazením na seznam osob, na něž se vztahují omezující opatření, a provedením uvedených opatření – Zahrnutí*

[Článek 340 SFEU; rozhodnutí Rady (SZBP) 2015/1836, (SZBP) 2020/212 a 2020/719; nařízení Rady 2020/211 a 2020/716]

(viz bod 279)

Shrnutí

Žalobce, Maher Al-Imam, je podnikatelem syrské státní příslušnosti s podnikatelskými zájmy v oblasti cestovního ruchu, telekomunikací a nemovitostí.

Jeho jméno bylo v roce 2020 zařazeno na seznamy osob a subjektů, na které se vztahují omezující opatření přijatá Radou¹ vůči Syrské arabské republice, a poté byl na tomto seznamu ponechán² z důvodu, že je předním podnikatelem působícím v Sýrii, že má prospěch ze syrského režimu jako generální ředitel režimem podporovaných společností Telsa Group LLC a Castro LLC a prostřednictvím dalších podnikatelských zájmů a že podporuje jeho politiku v oblasti financování, jakož i jeho politiku v odvětví stavebnictví. Tyto důvody se opíraly o kritérium předního podnikatele působícího v Sýrii, definované v čl. 27 odst. 2 písm. a) a čl. 28 odst. 2 písm. a) rozhodnutí 2013/255³ ve znění rozhodnutí 2015/1836, jakož i v čl. 15 odst. 1a písm. a) nařízení č. 36/2012⁴, ve znění nařízení 2015/1828, a dále o kritérium vazby na syrský režim definované v čl. 27 odst. 1 a v čl. 28 odst. 1 uvedeného rozhodnutí, jakož i v čl. 15 odst. 1 uvedeného nařízení.

Tribunál zamítl žalobu podanou žalobcem jak na zrušení napadených aktů, tak i na náhradu újmy údajně vzniklé v důsledku těchto aktů, přičemž zkoumal zejména přiměřenost lhůty k podání žádostí Radě o přezkum omezujících opatření, jež mohou být podány osobami zařazenými na seznamy, z hlediska práva být vyslechnut.

¹ – Prováděcí rozhodnutí Rady (SZBP) 2020/212 ze dne 17. února 2020, kterým se provádí rozhodnutí 2013/255/SZBP o omezujících opatřeních vůči Sýrii (Úř. věst. 2020, L 43 I, s. 6), a prováděcí nařízení Rady (EU) 2020/211 ze dne 17. února 2020, kterým se provádí nařízení (EU) č. 36/2012 o omezujících opatřeních vzhledem k situaci v Sýrii (Úř. věst. 2020, L 43 I, s. 1).

² – Rozhodnutí Rady (SZBP) 2020/719 ze dne 28. května 2020, kterým se mění rozhodnutí 2013/255/SZBP o omezujících opatřeních vůči Sýrii (Úř. věst. 2020, L 168, s. 66), a prováděcí nařízení Rady (EU) 2020/716 ze dne 28. května 2020, kterým se provádí nařízení (EU) č. 36/2012 o omezujících opatřeních vzhledem k situaci v Sýrii (Úř. věst. 2020, L 168, s. 1).

³ – Rozhodnutí Rady 2013/255/SZBP ze dne 31. května 2013 o omezujících opatřeních vůči Sýrii (Úř. věst. 2013, L 147, s. 14), ve znění rozhodnutí Rady (SZBP) 2015/1836 ze dne 12. října 2015 (Úř. věst. 2015, L 266, s. 75).

⁴ – Nařízení Rady (EU) č. 36/2012 ze dne 18. ledna 2012 o omezujících opatřeních vzhledem k situaci v Sýrii a o zrušení nařízení (EU) č. 442/2011 (Úř. věst. 2012, L 16, s. 1), ve znění nařízení Rady (EU) 2015/1828 ze dne 12. října 2015 (Úř. věst. 2015, L 266, s. 1).

Závěry Tribunálu

Pokud jde zaprvé o otázku, zda bylo právo žalobce být vyslechnut porušeno z důvodu krátké lhůty pro podání žádosti o přezkum, Tribunál nejprve konstatuje, že tato lhůta činila osm pracovních dnů ode dne zveřejnění oznámení v *Úředním věstníku Evropské unie* určeného osobám a subjektům, na které se vztahují dotčená opatření, až do uplynutí lhůty uvedené v tomto oznámení pro podání uvedené žádosti. Dále uvádí, že nařízení č. 36/2012 nestanoví časové omezení pro podání žádosti o přezkum nebo předložení připomínek.

V této souvislosti Tribunál připomíná, že povinnost dodržovat v řízeních vedených administrativou přiměřenou lhůtu je obecnou zásadou unijního práva, jejíž dodržování zajišťuje unijní soud a která je jakožto jedna ze složek práva na řádnou správu uvedena v čl. 41 odst. 1 Listiny základních práv Evropské unie. Z judikatury rovněž vyplývá, že pokud ustanovení unijního práva nestanoví délku řízení, musí být „přiměřenost“ lhůty posouzena v závislosti na všech okolnostech každé věci, a zejména na významu sporu pro dotčenou osobu, složitosti věci, jakož i jednání účastníků řízení.

V projednávané věci má Tribunál za to, že stanovení lhůty pro podání žádostí o přezkum je oprávněným prostředkem Rady, aby zajistila, aby připomínky a důkazy předložené dotčenými osobami a subjekty obdržela před skončením fáze přezkumu a dostatečně včas, aby je mohla posoudit s požadovanou řádnou péčí. Má za to, že lhůta dvanácti dnů, která vyplývala ze stanovení lhůty v projednávané věci, byla krátká, neboť žalobce se musel seznámit se stanoviskem a s obsahem odůvodnění pro zařazení na seznam a vypracovat připomínky, které mohly být doplněny důkazy. Poznává však, že pro podání žádosti o přezkum není vyžadován žádný formalismus a podání žádosti o přezkum zahajuje dialog mezi Radou a dotčenou osobou nebo subjektem, který není omezen časově ani počtem vyměněných dopisů. Nic tedy nebrání tomu, aby žádost o přezkum obsahující stručné připomínky byla předložena ve stanovené lhůtě a následně byla případně doplněna dalšími připomínkami nebo jinými důkazy v rámci následné kontradiktorní debaty s Radou. Tribunál dospěl k závěru, že lhůta dvanácti dnů stanovená Radou v oznámení zveřejněném v *Úředním věstníku* ze dne 18. února 2020 pro předložení žádosti o přezkum tak neumožňuje mít za to, že bylo porušeno právo žalobce být vyslechnut.

V každém případě, jelikož žalobce může v souladu s čl. 32 odst. 3 nařízení č. 36/2012 předložit kdykoliv takovou žádost nebo připomínky tímto smyslu, Tribunál zdůrazňuje, že lhůta stanovená Radou v oznámení zveřejněném v *Úředním věstníku* má pouze čistě informativní povahu. Taková informace je totiž užitečná k tomu, aby dotčené osoby a subjekty mohly podat žádost o přezkum před skončením fáze interního přezkumu provedeného Radou, a před tím, než Rada přijme nové akty.

Pokud jde zadruhé o argumenty žalobce vycházející jednak ze skutečnosti, že případné předložené připomínky nejsou předmětem okamžité analýzy, a jednak ze skutečnosti, že se Rada rozhodne přezkoumat dotčené seznamy pouze jednou ročně, Tribunál připomíná, že žalobce může kdykoliv předložit vyjádření, na které Rada odpoví, aniž počká na každoroční uplynutí lhůty. Kromě toho uvádí, že podle článku 34 rozhodnutí 2013/255, ve znění rozhodnutí 2015/1836, je toto rozhodnutí průběžně přezkoumáváno, takže je prodlouženo nebo případně změněno, pokud se Rada domnívá, že jeho cílů nebylo dosaženo.